

האם קיימת זכות שיפוי כאשר סכום הנזק הנתבע נמוך מגובה ההשתתפות העצמית?

בפני בית המשפט הונחה תביעה כספית לפיצוי התובעת בשל נזקים שנגרמו לרכבה עקב התנגשות עם רכב הנתבעים - גורר ונגרר

מאת עו"ד ר' אבנר גורן

בתשלום לצד השלישי והמבטח לא יהיה חייב לשלם לצד השלישי כל סכום שהווא"א אשר על כן, במקרים שבהם מצויה חברת הביטוח פוליסת ביטוח המעידה על שיעור השתתפות העצמית לצד הנזק הנתבע השווה או הנמוך מסנן, הרי שבקשת המבטח למחוק אותה מכתב התביעה מוכרת בפסיקה ללא קשר לשאלת האחריות.

עוד הוסיף בית המשפט, כי "נזק" לצורך בחינת כיוונו ביטוחי, מקום בו הוא גובה סדמי ההשתתפות העצמית, אינו כולל הוצאות משפט, אלא רק את הנזק שהתגבש בעת האירוע הביטוחי, בשים לב לכך שהוצאות משפט ושכר טרחת עורך הדין אינם מוגבלים אותה עת ונתונים להכרעת בית המשפט בהתאם לתוצאה והן הוצאות נלוות ועקיפות לנזק עצמו (עת פלוני לא מחויב אף להיות מיוצג לענין שכ"ט ועדיין יכול לפתוח הליך משפטי ולהילופין להפעיל פוליסה ללא צורך בהליך משפטי - אולם הנזק לרכב בקשת המצבים הוא זהה).

סוף דבר, בית המשפט קיבל את התביעה כנגד הנתבעים 1-2 וחייב אותם לשלם לתובעת סך של 5,308 שקל בתוספת הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד. עד למועד כתיבת שורות אלה, לא ידוע אם הוגש ערעור לבית המשפט המחוזי.

שהתביעה נגדו תימצא מוצדקת. לשם כך נבחנה השאלה, מה נכלל בהגדרת "נזק" - האם רק הנזק לפי הערכת שמאי או שמא גם הוצאות משפט, שכ"ט עו"ד, עוגמת נפש, רכיב הצמדה וריבית וכיוצא בזאת.

בית המשפט קיבל את טענת מגדל, שטענה, כי אין לחייבה בשל כך שסכום הנזק, שנגרם מהתאונה, היה נמוך מגובה ההשתתפות העצמית. רכיב ההשתתפות העצמית הוא תוצר של הגדרת הפוליסה התקנית כפי שמצוין בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), תשמ"ז-1986. כמו כן, סעיף 23(ג) לפוליסה התקנית מגדיר מהי השתתפות עצמית ביחס

בבית משפט השלום בנתניה תביעה של קשר רנס א קאר (התובעת) שיוצגה על ידי עו"ד שלמה כהן כנגד יב (הנתבע 1), כנגד א.ד. (הנתבע 2), כנגד ש. שלמה חברה לביטוח (הנתבעת 3) שיוצגו על ידי עו"ד רעות אזוז, כנגד מגדל (הנתבעת 4) שיוצגה על ידי עו"ד

חזלי חורן וכנגד א.ד. נסיעות והובלות (צד ג'). פסק הדין (תאד"ס 10-21-17129) ניתן בספטמבר 2022, מפי השופטת אפרת רחלי מאירי.

בפני בית המשפט הונחה תביעה כספית לפיצוי התובעת בשל נזקים שנגרמו לרכבה עקב התנגשות עם רכב הנתבעים (גורר ונגרר). התביעה הוגשה כנגד הנתבע 1 - נהג הנגרר, הנתבע 2 - הבעלים של הנגרר, הנתבעת 3 - חברת ביטוח שביטחה את הנגרר וכנגד הנתבעת 4, מבטחת הגורר (מגדל). הצדדים ביקשו כי בית המשפט ייתן פסק דין סנומק לגבי שאלת הכיוון הביטוחי של מגדל.

לאחר שמיעת טענות הצדדים ובחינת הראיות בתיק, קבע בית המשפט כי דין התביעה כנגד הנתבעים 1-2 להתקבל.

תחילה, בחן בית המשפט את השאלה האם על המבטח להפעיל את פוליסת הביטוח על מנת לקבל הגנה, או שמא רק לאחר סיום ההליך המשפטי שמורה למבטח האוטונומיה להחליט האם להפעיל את הפוליסה לצורך הכיוון הביטוחי.

בית המשפט דחה את טענת מגדל ולפיה בשל כך שלא הופעלה הפוליסה, אין היא מתנת כיוון ביטוחי למאורע, שכן, בידי המבטח הפרוורגטיבה להחליט, בהתאם לתוצאת פסק הדין, האם להפעיל את פוליסת הביטוח או לא (אלא אם כן, סכום הנזק נמוך מסכום ההשתתפות העצמית וזו אינה פרוורגטיבה של המבטח) וההגנה איננה ניתנת על סמך הפעלה מראש של פוליסת הביטוח. מעבר לכך, מגדל לא הציגה כל מקור נורמטיבי לטענתה - אם כהתייחסות לטענה זו בפוליסת הביטוח כחוזה בין הצדדים (אותו יש לפרש לטובת המבטח מקום בו ניתן לפרשו במספר דרכים), בין אם כהוראה מטעם המפקח או כמובן מכוח חוק חוזה ביטוח.

לאחר מכן, בחן בית המשפט את השאלה האם קיימת זכות שיפוי, מקום בו סכום הנזק הנתבע מהמבטח של חברת הביטוח נמוך מגובה ההשתתפות העצמית שהוא ייאלץ לשלם, ככל

לגובה הנזק ולפיו "אם הסכום שהמבטח חייב לשלם לצד שלישי שווה לסכום ההשתתפות העצמית או קטן מסנן, יישא המבטח בעצמו

עץ הקודקס של PIL

חדש!

- גישה מהירה וברורה
- מיפוי מלא ועדכני
- ניהול גרסאות בסימון שינויים

להתנסות ללא עלות

עושים סדר ברגולציה!